

G E O R G E B A N U
Fotografii de Mihaela Marin

*Parisul personal
familia din Rivoli 18*

NEMIRA

Cuprins

<i>Mulțumiri</i>	6
1. O familie imaginară	7
2. Trei surori	10
3. Fratele îndepărtat și fiul rătăcitor	18
4. Un mic teatru ambulant	23
5. O verișoară regăsită	31
6. Un cerc feminin.....	35
7. Mama și fiul	41
8. Ambiguitățile cărții	45
9. Văduve ale vieții	53
10. Amantele vieții	58
11. Copii tăcuți, copii dispăruți.....	62
12. Iulia Hasdeu.....	68
13. Ramura germanică.....	71
14. Roșu și negru	75
15. Marie-Louise și Jean-François.....	79
16. Refugiul nocturn	85
17. Servitori fideli și slujnice erotice.....	88
18. Îndepărtarea.....	94

19. În grădinile lui Watteau.....	99
20. Nuduri pudice	107
21. Divertisment teatral.....	110
22. Confruntarea cu un artist	117
23. Un posibil conte de Almaviva	124
24. Un ultim autoportret ipotetic	129
25. Dialogul cu umbrele	135
26. Ochiul suprem.....	141

1. O familie imaginară

„Am făcut ce era cel mai important pentru personajele mele, de vreme ce le-am găsit nume care le vin mănușă.“

MIGUEL DE CERVANTES

„Personajul are nevoie de un loc al său. Trebuie găsit.“

F.M. DOSTOIEVSKI

Am fost lipsit, dar nu frustrat, de frați, surori, veri – n-am avut decât părinți, bunici și soție. O lume restrânsă ce presupunea relații precise și evita încâlceala rudelor cu conflicte, pasiuni, iubiri sau, cel mai adesea, decepții repetate... de aceea nici n-am strigat ca Gide „familii, vă urăsc“, dar nici „familii, vă iubesc“. Familia am preferat să mi-o aleg, să mi-o inventez, ca pe o construcție proprie, ca pe o creație solitară, ca pe un acompaniament imaginat. E motivul pentru care mi-am descoperit înrudiri neașteptate și mi-am format o familie de proximitate, o familie nu moștenită, ci aleasă. I-am fost demiurgul improvizat și, totodată, beneficiarul consolat.

O familie creată în timp, prin jocul hazardului și al ocaziilor sesizate din plăcerea de a integra de fiecare dată un nou membru comunității nesupuse legii sângelui, ci doar asocierii afective. Astfel s-au creat rețele interne și, progresiv, s-a constituit un arbore genealogic. Încerc aici să-l revizitez, pornind de la prezent către origini nu imemorabile, ci reperabile, identificabile, origini recunoscute printr-un portret de personaj și un loc personalizat. Probe afiliate unui dialog constant purtat în spațiile private ale încăperilor mele, acolo unde trăiesc în apropierea acestor personaje dispersate, dar asociate mie ca privitor și autor. Ele se constituie în familie de substituție, de însoțire, fără drame și procese.

Tentația de a restitui un portret de familie „imaginară” mi-a impus ca imperativ nu anonimatul ramificațiilor, ci asimilarea acestor chipuri intime unor case și străzi pariziene pe care le-au locuit ori unde s-au plimbat. Le privesc și le recunosc, cu ei mă înrudesc, pasageri ai unei vieți și membri ai unei comunități personale. Refractor la obiectivitatea strictețelor referințe de înrudire, nu pot să-mi ascund aici afecțiunile privilegiate, partenerii preferați, spațiile pasional investite sau cele accidental descoperite: totul comunică și totul se află sub autoritatea iubirilor mele. Chipuri și spații din Parisul personal, pentru o ultimă oară resuscitat, ca un Combray proustian sau un Wielopole kantorian. Aici totul îmi e supus, căci totul e ales.

Îi privesc pe membrii acestei familii și mă rătăcesc cu satisfacție în labirintul ei. Iată o familie de împrumut care îmi aparține și căreia îi sunt fidel. Familia unui solitar astfel reconciliat

cu soarta lui. A o revizita capătă sensul unei călătorii în trecutul individual și acum, pas cu pas, explorat. Trecut reconstituit aici parțial... Identific personaje ce se animă sub ochii mei și revizitez locuri ascunse pe harta Parisului: personaje și locuri îmi sunt aliați. Împreună, ei formează o genealogie imaginară și o topografie comună. Eu le sunt totodată stăpân și inventator: îmi aparțin.

2. *Trei surori*

Într-o primăvară incertă, cu nori lejeri și soare blând, regăseam în talciocul de la Bastilia, pe care îl frecventez asiduu, un anticar cu părul cenușiu și nume aristocratic. Îmi e de mulți ani cunoscut. Când m-a văzut, mi-a surâs spunându-mi: „Vă așteaptă...” Și mi-a semnalat un tablou cu o doamnă citind într-o cameră dominată de un roșu intens, care nu era doar consecința unui apus de soare, ci și a unei senzualități interioare, căci biroul, temporar locuit, îi era evident străin, consacrat unei alte vocații, masculine, vocație de avocat, de universitar... ea e o intrusă! Așa, din prima clipă, am perceput-o. Cufundată singuratic într-o carte și refugiata într-un spațiu ce nu-i aparține. Am privit-o rapid, ca atunci când te uiți oblic la o femeie splendidă, din orgoliul de a nu te asocia cohortei de admiratori de care ea se știe admirată, de a simula astfel o distanță, de a nu te supune succesului. Ea rămânea tăcută și neafectată de prezența privitorului sedus care eram, așa cum presimțise anticarul expert. O cititoare ce captiva prin noblețea siluetei destinate și „absorbția” suscitată de lectură: prezentă și absentă totodată. „Absorbția” – o extragere din lume, o uitare de sine

Marie-Christine, sora cea mare, întâlnită la talciocul de la Bastilia

În actul efectuat cu dăruire, lectură, joc sau scris. O solitudine împlinită! Și, totodată, o plăcere individuală, o uitare de sine în interiorul temporar investit. O observam. Când se va întoarce? Când îi voi descoperi chipul? Aștept și acum.

Fără reținere am semnat cecul necesar. Și astfel, doamna văzută din spate îmi intra în casa unde mă consacrasem ani de-a rândul tocmai figurilor văzute din spate și le dedicasem un eseu publicat de mult. Ea se asocia acestei familii livresc constituite, dar dispersată prin muzee și, astfel, ea, cititoarea a cărei privire nu se va întoarce spre mine, îmi integra apartamentul, îmi devenea

Odile, sora mijlocie, pictată de Theodor Pallady, venită la Paris de la Buzău, după ce a tranzitat prin Cotroceni

o parteneră cotidiană, discretă și distantă. Putând să-i frecventez nestânjenit refugiul, i-am descoperit secretele bibliotecii, i-am imaginat amănții și i-am reconstituit viața. Ea s-a impus ca protagonistă a scenariului meu personal. Scenariul neexpus public, din reticență, al unei familii imaginare, cu rude îndepărtate și locuri secrete. Ea îmi aparține, îi sunt părintele fondator. Ea mă acompaniază și mă consolează în nopți de insomnie sau dimineți depresive. Pe zidurile casei, personajele se regăsesc, discută, pe străzi, ele se ascund, dar eu știu să le recunosc, căci îmi sunt aliați de supraviețuire. Noi nu ne despărțim. Noi, reciproc, ne ajutăm.

I-am dat un nume cititoarei destinsă în biblioteca incandescentă, Marie-Christine. O privesc, tăcută, pierdută în paginile cărții, departe de lume, dar protejată de apusul sângieru ce precedă noaptea iminentă. Ea s-a înstrăinat de noi, ne-a uitat, ca și cum romanul i-ar procura satisfacția, dar și securitatea unei alte vieți, de substituție, asemenea actorilor care se protejează prin împărtășirea cu un rol și tot ce comportă el ca abandon de sine. Nimeni nu intră. Tăcere și împlinire. Îmi imaginez că trăiește în rue de l'Odéon!

Nu e singură, e însoțită, căci aproape, pe alt perete, se află o soră vecină. Diferită și distinctă, o doamnă care, discret, își expune melancolia. Am iubit-o, căci femeile mai în vârstă dintotdeauna m-au atras. O cunosc din tinerețe, de la Buzău, apoi din casa de la Cotroceni, și ea azi m-a însoțit până în Normandia. Mi-a fost partenera dimineților din școală și studenție, captivându-mă printr-un mod diferit de absență. De abandon. O cheamă Odile. Un alt personaj.